



**PEC 8.5.1 PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 1/7

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA

**UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „NICOLAE
TESTEMIȚANU”**

**PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ ÎN MEDICINA
CATEDRA BOLI INFECTIOASE**

Denumirea cursului: “ANTIBIOTICOTERAPIA ÎN PATOLOGIA INFECȚIOASĂ”

Tipul cursului: perfecționare tematică

Numărul total de ore: 100

Chișinău 2021



**PEC 8.5.1 PROGRAMAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 2/7



**PEC 8.5.1 PROGRAMAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 2/8

COORDONAT

**Ministrul Sănătății
al RM**

APROB

**Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”
dr. hab. șt. med., profesor universitar**



Secretar de Stat
august 20 22



Emil Ceban
Emil Ceban
junie 20 22

Programa a fost discutată și aprobată la:

ședința Consiliului de Management al Calității
din „30 mai” 2022 proces verbal nr. 06
Vicepreședintele Consiliului de Management al Calității,
dr. hab. șt. med., prof. univ., Cernețchi Olga

ședința Comisiei științifico-metodice de profil Medicina Comunitara
din 12 Aprilie, 2022 proces verbal nr. 3
Președintele Comisiei științifico-metodice de profil
dr. hab. șt. med., conf. univ., Plăcintă Gheorghe

ședința Catedrei de Boli infectioase
din 19 Noiembrie, 2021, proces verbal nr. 3
Șef catedră, dr. hab. șt. med.,
conf. univ., Plăcintă Gheorghe

Programa a fost elaborată de colectivul de autori:

- dr.hab.șt.med., prof.univ. V. Pântea
- dr.șt.med., conf. univ. Gh. Plăcintă
- dr.șt.med., conf. univ. V. Ceboțarescu
- dr.șt.med., conf. univ. L. Cojuhari



PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 3/7

I. PRELIMINARII

• **Prezentarea generală a cursului:**

La început de mileniu trei, patologia infecțioasă – atât sindroamele plurietiologice, cât și bolile transmisibile specifice – continuă să rămână un domeniu de importanță majoră al sănătății pe întreaga planetă, cu multe necunoscute și riscuri imprevizibile. Secolul XXI va fi scena bătăliilor cu infecții mult mai dificil de tratat în context nozocomial, de imunodepresie, de dezastre ecologice, economice și sociale. Departe de a fi rezolvată, infecția va fi în continuare un câmp de luptă atât în planul cercetării, cât și în domeniul terapiei și profilaxiei.

”Riposta mondială” împotriva infecțiilor ”emergente”, împotriva infecțiilor nozocomiale, cât și împotriva infecțiilor ”reemergente” este în continuă desfășurare. Antibioticele și chimioterapicele recent descoperite, precum și unele mai vechi dar reconsiderate și reintroduse recent în terapia antiinfecțioasă reprezintă arme de luptă incontestabile.

Din păcate, utilizarea irațională și abuzivă a antibioticelor- medicamentele cele mai frecvent prescrise – a dus la schimbarea ecologiei microbiene prin apariția germenilor ”de spital”, rezistenți parțial sau complet, la antibioticele uzuale, de rezervă și chiar la cele de excepție. Rezistența microbială dobândită reprezintă astăzi problema nr. 1 a terapiei antiinfecțioase.

Pentru a beneficia în continuare de eficacitatea deosebită a antibioticelor vechi și noi, singura condiție este folosirea lor rațională. Succesul antibioticoterapiei depinde pe de o parte de informarea la zi a medicilor de toate specialitățile și, pe de altă parte, de utilizarea și interpretarea corectă a tehnicilor microbiologice actuale, care asigură diagnosticul infecției și câștigarea ”pariului microbiologic”.

• **Misiunea (scopul) cursului în formarea profesională:**

Misiunea cursului în formarea profesională este de a forma aptitudini de folosire rațională a antibioticoterapiei- o calitate indispensabilă pentru medicii de toate specialitățile în contextul situației actuale din medicină.

• **Limba de predare a cursului:** limba română

• **Beneficiarii cursului:** medici infecționisti, medici de familie, medici de diferite specialități

II. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL CURSULUI

La finele cursului medicul/farmacistul/stomatologul va fi capabil:

• **la nivel de aplicare:**

- ✓ să efectueze diagnosticul etiologic al celor mai frecvente boli infecțioase;
- ✓ să traseze un plan de tratament antimicrobian al unui bolnav cu boală infecțioasă;
- ✓ să aprecieze rezultatele investigațiilor bacteriologice;
- ✓ să aplice tratamentul etiotrop țintit;
- ✓ să soluționeze probleme de situație, prelucrând multilateral și critic informația însușită.

• **la nivel de integrare:**

- ✓ să cunoască reperele diagnostice și principiile tratamentului antibacterian a celor mai frecvente boli infecțioase;
- ✓ să înțeleagă importanța utilizării raționale a antibioticoterapiei și consecințele utilizării abuzive a acestora;
- ✓ să identifice riscul dezvoltării rezistenței la diferiți agenți antimicrobieni.



**PEC 8.5.1 PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 4/7

III. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. crt.	Tema	Numărul de ore			
		Prelegeri	Lucrări practice	Seminare	Total
1.	Principii generale ale antibioticoterapiei. Efectul bactericid și bacteriostatic. Spectrul antimicrobian. Rezistența microbiană față de antibiotice.	2	3	2,1	7,1
2.	Farmacodinamica, farmacocinetica. Reacții adverse ale antibioticelor. Clasificare. Toxicitatea. Sensibilizarea la antibiotice.	2	3	2,1	7,1
3.	Principalele grupe de antibiotice antibacteriene, antivirale, antifungice, antiparazitare. Clasificare, caracteristici generale.	2	3	2,1	7,1
4.	Mecanisme de acțiune al remediilor antibacteriene, antivirale, antifungice. Mecanisme de rezistență	2	3	2,1	7,1
5.	Practica antibioticoterapiei. Indicația antibioticelor: terapeutică, profilactică. Alegerea antibioticelor.	2	3	2,1	7,1
6.	Asocierile de antibiotice. Stabilirea schemei terapeutice. Erori în antibioticoterapie	2	3	2,1	7,1
7.	Antibioticoterapia în bolile infecțioase la copii. Particularități ale farmacodinamicii și farmacocineticii.	2	3	2,1	7,1
8.	Dismicrobismul. Efecte secundare la nou-născut, prematur și sugar.	2	3	2,1	7,1
9.	Antibioticoterapia infecțiilor bacteriene, generalizate, meningeene, cerebrale	2	3	2,1	7,1
10.	Tratamentul etiotrop al infecțiilor generalizate, meningeene, cerebrale de etiologie virală, fungică.	2	3	2,1	7,1
11.	Antibioticoterapia în infecțiile digestive, hepatobiliare, ginecologice și urinare.	2	3	2,1	7,1
12.	Tratamentul antiviral al hepatitelor virale. Posibilități și limite.	2	3	2,1	7,1
13.	Antibioticoterapia în infecții respiratorii, pleuropulmonare, cutanate, osteoarticulare.	2	3	2,1	7,1
14.	Terapia etiotropă în infecții respiratorii, pleuropulmonare, cutanate de etiologie virală.		-	2,1	2,1
15.	Examen				5
Total:		26	39	30	100



**PEC 8.5.1 PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 5/7

IV. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

Nr. d/o	Denumirea temei	Conținutul temei
1.	Principii generale ale antibioticoterapiei.	Date generale privind antibioticele. Terminologie. Spectrul antimicrobian. Efectul bactericid și bacteriostatic.
2.	Terapia antivirală, antifungică.	Date generale referitor la mecanismele de acțiune, farmacodinamica, farmacocinetica. Mecanisme de rezistență. Spectrul de acțiune.
3.	Rezistența microbiană față de antibiotice.	Mecanisme de rezistență la diferite grupe de antimicrobiene.
4.	Farmacodinamica, farmacocinetica.	Absorbția și circulația antibioticelor în organism. Metabolizarea și eliminarea antibioticelor din organism. Ajustarea dozelor în afecțiunile hepatice și renale.
5.	Reacții adverse ale antibioticelor.	Clasificare. Toxicitatea (nefrotoxicitatea, ototoxicitatea, neurotoxicitatea, hepatotoxicitatea). Sensibilizarea la antibiotice. Șocul anafilactic la antibiotice.
6.	Principalele grupe de antibiotice și antibacteriene, antifungice și antivirale.	Clasificare, caracteristici generale, mecanisme de acțiune.
7.	Practica antibioticoterapiei.	Indicația antibioticelor: indicația terapeutică, indicația profilactică. Alegerea antibioticelor, asocierile de antibiotice. Stabilirea schemei terapeutice.
8.	Erori în practica antibioticoterapiei.	Lipsa diagnosticului clinic. Indicații nejustificate. Alegerea greșită a antibioticelor sau asocierilor de antibiotice. Utilizarea abuzivă în scop profilactic. Greșeli în tehnica de administrare.
9.	Antibioticoterapia în bolile infecțioase la copii.	Particularități ale farmacodinamicii și farmacocineticii la diferite grupe de vârstă, ajustarea dozelor și ritmului de administrare.
10.	Dismicrobismul.	Efecte secundare la nou-născut, prematur și sugar. Ajustarea dozelor. Tratatamentul și profilaxia.
11.	Antibioticoterapia infecțiilor bacteriene generalizate (sepsis), meningeene, cerebromedulare.	Principiile antibioterapiei în infecțiile generalizate, sistemice. Alegerea curei de tratament antibacterian în diferite situații (terapia antimicrobiană de primă intenție, terapie țintită, scheme de tratament de acoperire). Principiile terapiei antimicrobiene în infecțiile meningeene, cerebromedulare.
12.	Antibioticoterapia în infecțiile digestive, hepatobiliare, ginecologice și urinare.	Principiile antibioterapiei în infecțiile digestive. Alegerea schemei de tratament antibacterian în diferite infecții cu localizare hepatobiliară, urinară, ginecologice, în funcție de farmacodinamica și farmacocinetica.



**PEC 8.5.1 PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 6/7

13.	Antibioticoterapia în infecții respiratorii, pleuropulmonare, cutanate, osteoarticulare.	Principiile antibioterapiei în infecțiile respiratorii, pleuropulmonare. Alegerea schemei de tratament antibacterian în diferite infecții cutanate, cu localizare osteoarticulară, în funcție de farmacodinamica și farmacinetica.
14.	Terapia etiotropă în infecții respiratorii, pleuropulmonare, cutanate de etiologie virală.	Principiile terapiei etiotrope în infecțiile respiratorii, pleuropulmonare de etiologie virală. Alegerea schemei de tratament antiviral în diferite infecții cutanate, cu localizare osteoarticulară, în funcție de farmacodinamica și farmacinetica.

V. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

Metode de predare și învățare utilizate:

- **Prelegere**
 - *Introductiv*
 - *Curent*
 - *Răspunsuri la întrebări*
 - *Concluzii*
- **Lecție practică**
 - *Studiu de caz*
 - *Lucru în grupuri mici*
 - *Lucru individual*
 - *Observare clinică*
 - *Completarea documentației medicale*
 - *Sinteză*
 - *Rezolvarea problemei în grup*
 - *Demonstrație*
 - *Brainstorming*
 - *Teme pentru grup*
 - *Discuții în grupuri mici*
 - *Prezentare de materiale audio-vizuale*
- **Strategii/tehnologii didactice aplicate (specifice disciplinei)**
Brainstorming; „*Studiul de caz*”; „*Masa rotundă/discuții interactive*”; *Controversa creativă: Rezolvarea problemei în grup*

Metode de evaluare (inclusiv cu indicarea modalității de calcul a notei finale)

Curentă:

- *controale tematice*
- *testare*
- *studiu de caz*
- *observații ale prestațiilor*
- *demonstrație practică*



PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția:	09
Data:	08.09.2021
Pag. 7/7	

- *feed back*
- *evaluări scrise*
- *evaluarea deprinderilor practice*

Finală:

- *Testare*
- *Examen oral*

VI. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ:

A. Obligatorie:

1. Andriuță C., Pântea V., și autorii // Materialele didactice în bolile infecțioase, tropicale și parazitare // Ghid practic pentru studenți și rezidenți, Chișinău, 2004.
2. Angelescu M. //Terapia cu antibiotice//Bucuresti, 1998.
3. Benea Elisabeta-Otilia, Popescu Cristina, Popescu Gabriel-Adrian. Ghidul Angelescu - Terapie antimicrobiana 2012- Editia a-III-a, București, 2012.
4. Chiotan M.// Boli infecțioase // București, 2002.
5. Cupșa A. Boli infecțioase transmisibile. Curs universitar și recomandări pentru activitate practică. Ediția medicală, Universitatea Craiova, 2007.
6. Curs prezentat pentru maladii conform programului.
7. Ghicavii V., Bacinschi // Farmacologie // Chișinău 2010.
8. Harrison's Infectious Diseases - Kasper D.L., Fauci A.S. McGraw-Hill Companies, Inc., 2010.https://mis.kp.ac.rw/admin/admin_panel/kp_lms/files/digital/Core%20Books/Biomedical%20laboratory/Harrisons-infectious-diseases.pdf
9. Pântea V. Hepatitele virale acute și cronice. Actualități. Chișinău, 2009, 224 p.
10. Pântea V., Hepatitele virale C, B și D acute și cronice. Particularitățile clinice, epidemiologice, imunologice, evolutive și de tratament. Chișinău 2011, 104p.
11. Pântea V., Spânu C., Cojuhari L., Cebotarescu V. Hepatita Virală C acută. Particularitățile clinice, epidemiologice, imunologice și de tratament la persoanele de vârstă tânără și medie. Chișinău, 2009, 108 p.
12. Rebedea Ileana // Boli infecțioase // București, 2000.
13. Лобзин Ю.// Руководство по инфекционным болезням // Санкт Петербург, 2000.
14. Шувалова Е.// Инфекционные болезни // Москва, 2001.

B. Suplimentară:

1. ABC of sepsis - Ron Daniels, Tim Nutbeam – 2010.
2. Burke A.Cuhna // Antibiotic essentialis // New York, 2008.
3. Mandell (Duglas) Bennet // Principles and Practice of Infectious Diseases // Fifth Edition, New York, 2000.
4. Rusu G. // Boli infecțioase la copii // Chișinău, 2021.
5. Therapeutic Guidelines.Antibiotic. Version 11. North Melbourne, 2000.
6. Саенко В.Ф., Десятерик В.И. // Сепсис и полиорганная недостаточность // 2005
7. Современная антимикробная химиотерапия - Руководство для врачей - Л. С. Страчунский, С. Н. Козлов – 2002.
8. Яковлев С. В., Яковлев В. П. // Краткий справочник по антимикробной химиотерапии //Москва, 2000.